

INTERVIEW

HUGO LAMON, ADVOCaat EN PUBLICIST

De hervorming van het gerecht is te belangrijk om alleen aan juristen over te laten, zegt de Hasseltse advocaat en publicist Hugo Lamon. 'Justitie is de laatste overheidsdienst die nog moet gemoderniseerd worden.'

‘Justitie is een kwaaië, koppige tante’

VAN ONZE REDACTEUR

FILIP VERHOEST

BRUSSEL | Het gepalaver over

de hervorming van Justitie heeft lang genoeg geduurd, zegt de Hasseltse advocaat Hugo Lamon. 'Het is tijd voor actie. Er moet een *big bang* komen, een grote hervorming van Justitie. En we moeten ophouden met elkaar de schuld te geven voor wat verkeerd loopt. Iedereen heeft boter op het hoofd: de magistraten, de advocaten, de politiek die de wetten maakt...' Hugo Lamon heeft jaren bestuurservaring bij de *Orde van Vlaamse Balies* (OVb) en is recent door de Senaat aangewezen als lid van de Hoge Raad voor de Justitie. Hij schreef net een boekje *De kwaaië tante Justitie*, waarin hij onder meer zijn opiniebijdragen uit *De Standaard* bundelt. 'De meeste reacties krijg ik op die opiniebijdragen in de krant, ook van niet-juristen. Er leeft meer interesse voor het functioneren van het gerecht dan we vermoeden, en maar goed ook. De hervorming van Justitie is te belangrijk om alleen aan juristen over te laten.'

‘Het gepalaver over de hervorming van het gerecht heeft lang genoeg geduurd. Het is tijd voor actie, we hebben nood aan een big bang’

De discussie over de noodzakelijke hervormingen bij Justitie vindt nog slechts in een kleine kring plaats, is zelfs stilgevallen, stelt u vast?

'Justitie staat niet hoog meer op de maatschappelijke agenda, en dat merk je ook in de media, die noodgedwongen volgen. Nochtans is er veel aan het bewegen. Er bestaat eensgezindheid, ook bij magistraten, dat er een hervorming moet komen, dat de zaken moeten veranderen. Alleen moeten die hervormingen vooral bij de ander gebeuren.'

Al dat gepalaver van de voorbije jaren heeft nog niet tot veel concrete resultaten geleid?

'Een aantal mensen bij de Justitie probeert zijn eigen positie te beschermen. Bovendien heeft men er van meet af aan voor gekozen om de magistraten te betrekken bij de hervorming van de Justitie. Maar ik denk niet dat het verstandig is om rechters de coach te laten zijn van hun eigen hervorming.'

'Overleg met de betrokkenen is goed, maar op een bepaald moment moet een buitenstaander beslissen. Justitie heeft nood aan een externe crisismanager.'

Alle ideeën voor de hervorming van het gerecht zijn al eens gelanceerd, men zou er moedeloos van

worden. Waarom lukt het niet?

'Justitie is een kwaaië, hardnekkige tante die zich niet zo gemakkelijk laat hervormen. Het lijkt wel een onneembaar bastion. Justitie is de laatste overheidsdienst die nog moet gemoderniseerd worden.'

Het ligt niet aan een tekort aan middelen?

'Neen, als we ons vergelijken met andere Europese landen gaat er genoeg geld naar de Belgische Justitie. En aan een gebrek aan kwaliteit van de rechters ligt het, na de depolitisering van de benoemingen, ook niet. Maar de structuren en de organisatie zijn hopeloos verouderd.' 'Het is al zo vaak gezegd dat de 27 gerechtelijke arrondissementen afgebakend zijn op grond van de afstand die in de tijd van Napoleon een paardenkoets in één dag kon afleggen. Die territoriale indeling is volstrekt achterhaald.'

Wat is uw voorstel?

'Er moet een serieuze schaalvergroting komen: een eenheidsrechtbank per provincie, met één korpschef in plaats van de tientallen korpschefs die er nu zijn. Justitie heeft veel te veel bazen, het lijkt wel een Mexicaans leger.' 'Elke rechtbank, hoe klein ook, heeft een voorzitter die leiding geeft. Iedere rechtbank werkt op een eiland. Binnen een rechtbank is er geen samenwerking, geen groepsdynamiek, geen uitwisseling van ervaringen en van personeel, bijvoorbeeld als er iemand ziek is.'

'In kleine rechtbanken is op die manier geen specialisatie mogelijk. En toch gebeurt het dat daar twee rechters die in een verschillende kamer zitting hebben, hetzelfde werk doen. Wat een tijdverlies en verspilling van inzet.'

Rechters roepen vaak hun onafhankelijkheid in om zich tegen de hervormingen te verzetten.

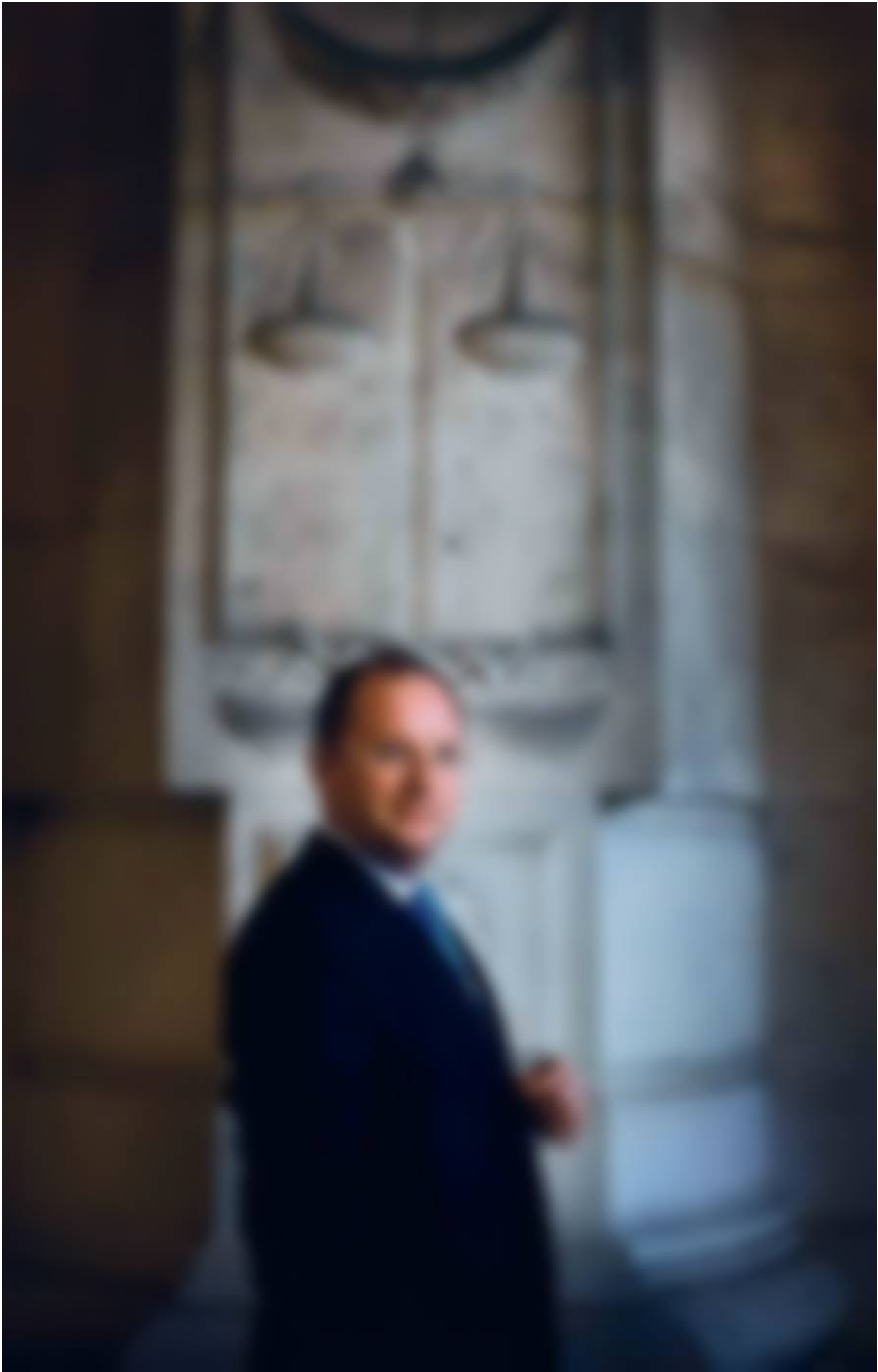
'De onafhankelijkheid van een rechter is een hoog goed. Als een rechter zou aangestuurd worden in zijn beslissingen, bijvoorbeeld door politici, is er geen democratie meer.'

'Een magistraat moet dus onafhankelijk zijn wat de inhoud van zijn individuele beslissingen aangaat. Maar dat heeft niets met de organisatie van zijn rechtbank te maken.'

'Als men daar de onafhankelijkheid inroept, leidt dat tot onverantwoordelijkheid. Dat is een negentiende-eeuwse opvatting over onafhankelijkheid.'

U vergelijkt de onafhankelijkheid van rechters met de academische vrijheid van hoogleraren?

'Er is een mooie parallel. Hoogleraren moeten vandaag verantwoordelijkheid afleggen tegenover hun universiteit. Ze krijgen visitatiecommissies over de vloer — dat zijn eigenlijk de concurrenten die komen zeggen wat ze van je werk vinden. Studenten beoordelen hoogleraren, en ook het universiteitsbestuur doet dat. Een hoogleraar moet voldoende wetenschappelijke publicaties afle-

Hugo Lamon: 'Justitie heeft veel te veel bazen.' © Eric de Mijdt

Wie is Hugo Lamon?

Hugo Lamon (46) is advocaat in Hasselt. Hij studeerde rechten aan de universiteit van Leuven (1985). Van 1992 tot 2000 was hij praktijkassistent aan het Limburgs Universitair Centrum. Hij is nu lector mediarecht aan de Xios Hogeschool in Hasselt. Naast talrijke opiniebijdragen over de werking van het gerecht publiceerde hij in vakbladen over intellectuele eigendoms-

rechten, handelspraktijken en Europees recht. Hij is auteur van het boek *Een advocaat in de spiegel* (2004). Lamon is voorzitter van het Willemfonds Hasselt. Hij was tien jaar bestuurder van de Orde van Vlaamse Balies en is nu lid van de Hoge Raad voor de Justitie. (fvg)

ONLINE
www.lamon-law.be

tante’

dividuele output van magistraten meten, maar de werkprocessen in kaart brengen. Waar zijn we mee bezig?

'De werklast van een magistraat mag dus niet gemeten worden. Er was onder de vorige regering duidelijk politieke onwil om justitie te hervormen.'

Aan adviesraden is er nochtans geen gebrek. Er zijn er zo veel dat er niets gebeurt. Het is een Belgenmop, schrijft u.

'Na de affaire-Dutroux in 1996 is de *Hoge Raad voor de Justitie* er gekomen, met verregaande bevoegdheden om het gerecht te controleren en waarin de helft van de leden niet-magistraten zijn.'

'Maar dan is er de *Adviesraad voor de Magistratuur* bijgekomen, de *Vergadering van de korpschefs*, de *Commissie voor de modernisering van de magistratuur*, en ook nog de *Algemene raad van de partners van de rechterlijke orde*.'

'Het gaat zo ver dat sommige van die adviesraden eerst een advies aan een andere adviesraad moeten vragen, vooraleer ze een advies aan de minister van Justitie kunnen geven.' 'Dit is niet alleen te gek voor woorden. Het is volgens mij ook een bewuste strategie om de vis te verdrinken, om de hervorming van Justitie te dwarsbomen.'

‘Justitie moet, net als de ophaling van het huisvuil, efficiënt verlopen’

U pleit onomwonden voor de afschaffing van de Commissie voor de modernisering van de magistratuur.

'Die raad heeft acht voltijdse personeelsleden in dienst en slokt heel wat geld op. De voorzitter ervan is de gewezen adjunct-kabinetschef van minister Onkelinx (*arbeidssubstituut Jean-Paul Janssens, red.*). Ook dat zegt voldoende.'

'Helaas laat de huidige minister van Justitie Jo Vandeurzen (CD&V) al die adviesraden bestaan. Hij vindt dat ze maar onderling een protocol moeten afsluiten opdat ze goed zouden samenwerken. Dit is een gemiste kans.'

Ook bij advocaten leeft toch weerstand tegen de hervorming van Justitie?

'Natuurlijk. In 2005 is er al eens een poging ondernomen om tot grotere gerechtelijke arrondissementen te komen. In Wallonië zijn er veel kleine arrondissementen, maar ook in West-Vlaanderen bijvoorbeeld.'

'Het voorstel was de arrondissementen van Veurne en Ieper samen te voegen met een ander arrondissement. Maar wat zagen we? De balies van Veurne en Ieper

kwamen in opstand en zelfs de plaatselijke gemeenteraden stemden moties tegen de samenvoeging. Uiteindelijk gebeurde er niets.'

Het risico bestaat dat mensen zich niet snel moderniseert?

'Dat gevaar is reëel. Het gerecht moet bij de bevolking een maatschappelijk draagvlak creëren, door goede beslissingen te nemen, maar ook door efficiënt te werken. Ik vergelijk het met de huisvuilophaling.'

Dat is een gewaagde vergelijking.

'De huisvuilophaling is een ernstige zaak. Als het huisvuil niet tijdig wordt opgehaald, kan dat ernstige moeilijkheden veroorzaken.'

'Iedereen weet wanneer de vuilwagens langskomen. Iedereen zet zijn vuilniszak tijdig op straat, niet een dag later, maar ook geen drie dagen te vroeg. En de dienstverlening moet volgen, dat vindt iedereen evident.'

'Hetzelfde geldt voor de Justitie. Als mensen een geschil aan een rechter voorleggen, moet men zich schikken naar de regels van die openbare dienstverlening en aanvaarden dat een actieve rechter de spelregels bepaalt en zegt binnen welke termijnen de zaak wordt afgehandeld.'

'De uitspraak van de rechter moet daar onmiddellijk op volgen, net als bij het ophalen van de vuilniszak.'

Communicatie moet die hervorming ondersteunen?

'Elke onderneming, elk overheidsbedrijf heeft woordvoerders of ceo's die via een open communicatie maatschappelijk draagvlak voor hun organisatie creëren. We leven in een communicatiemaatschappij. Je kunt dat betreuren, maar het is realiteit.'

'We zitten bovendien in een cruciale fase. Justitie is de enige overheidsdienst die nog gemoderniseerd moet worden. Ik ken geen overheidsdienst waar nog zo veel stempels worden gebruikt, waar nog zoveel stempelkussentjes en -molentjes aanwezig zijn.'

'De Vlaamse administratie is hervormd. Als je een brief aan de Vlaamse administratie schrijft, krijg je een antwoord: "De ambtenaar die uw dossier behandelt, heet zo. Hij is op dat telefoonnummer of e-mailadres te bereiken." Zelfs op de website van de Europese Commissie, die ambtelijke moloch, vind je terug welke ambtenaar zich met welke dossiers bezighoudt. Die sfeer mis ik bij Justitie.'

'We moeten via schaalvergroting komen tot een transparante organisatie, een doorzichtige structuur met een modern personeelsbeleid. We moeten het Belgisch gerecht eindelijk klaarmaken voor de eenentwintigste eeuw.'

'De kwaaië tante Justitie. Over recht en rechters voor de burger'. Hugo Lamon, Die Keure, 152 blz., 20 euro.

Voortaan ook vrouwen in de kerk

De bisschoppensynode in Rome heeft zaterdag in de conclusies van de gepubliceerde werkzaamheden voorgesteld dat de vrouwen een belangrijkere plaats moeten krijgen in de lezing van de Bijbel tijdens de misvieringen. De bisschoppen vinden met name dat het lectoraat opengesteld moet worden voor vrouwen. Het is een van de 55 voorstellen van de synode. Het voorstel wil de rol van de leken in de verspreiding van het geloof aanmoedigen. De voorstellen die in hun voorlopige versie in het Italiaans gepubliceerd zijn, moeten in het Latijn aan de paus voorgelegd worden. Het huidige kerkelijk recht voorziet dat het lectoraat kan toevertrouwd worden aan mannelijke leken die de leeftijd en de vereiste kwaliteiten hebben, vastgelegd door de bisschoppenconferentie. In de praktijk lezen de vrouwen tijdens vieringen nu al passages uit de Bijbel, maar niet in het kader van een officiële taak. (belga)

Lichaam duiker gevonden aan voorsteven vrachtschip

Aan de voorsteven van het vrachtschip Norstream is zaterdagmiddag het levenloze lichaam van een duiker gevonden. Dat heeft het parket in Brugge bekendgemaakt.

Het lichaam was al in staat van ontbinding. De duiker droeg een duikerspak en een duikershorloge. Een autopsie en spoorwerk door de gespecialiseerde celverdwijningen van de federale politie moeten het lichaam identificeren.

Volgens het Brugse parket werd even gedacht aan een duiker die een tijdje geleden vermist raakte in het Noord-Franse Calais. Maar onderzoek door een politiearts sloot dit snel uit. (belga)

België vraagt repatriëring van landgenoot uit China

In de marge van de Asem-top in Peking heeft premier Yves Leterme zijn Chinese ambtgenoot gevraagd aandacht te geven aan de situatie van Kurt De Raedemaeker. Die is in China onder huisarrest geplaatst. De man moet een zware medische ingreep ondergaan. Leterme drong bij zijn collega aan op repatriëring om humanitaire redenen.

De Raedemaeker zit sinds januari 2006 vast in China. Hij had — met een officiële vergunning — een sarcofaag uitgevoerd en verkocht, maar werd nadien opgepakt omdat het volgens de Chinezinnen gaat om een historisch stuk erfgoed. Eerst zat De Raedemaeker in een Chinese gevangenis, maar hij werd wegens gezondheidsredenen naar Peking overgebracht, waar hij onder huisarrest staat. (belga)

Man opgepakt wegens dierenmishandeling

Zaterdag werd een 56-jarige man uit Mechelen opgepakt voor dierenmishandeling. Dat meldt de lokale politie. De man was met zijn hond een wandeling aan het maken aan de Hanswijkvaart. Tijdens dat tochtje kreeg het dier constant stampen en slagen van zijn baasje. De politie rekende de man in. (belga)

IN BEELD

PASCALE PLATEL MET HANDTAS VAN 12 EURO

Pascale Platel opende zaterdag de handtassenlijn Gentmade van de Kringwinkel in Gent. Daarmee werd de Nationale Dag van de Kringwinkel feestelijk ingezet. © fvw

ACTIVISTEN BLOKKEREN GESLOTEN CENTRUM

Een honderdtal activisten blokkeerde zaterdag het gesloten centrum in Vottem. Ze protesteerden daarmee tegen het willekeurig opsluiten en deporteren van mensen zonder papieren. © blg

OOK DE DOOD KENT TRENDS

Tijdens de jaarlijkse beurs voor de uitvaartsector in Antwerpen kon je de doodskist die bij jou of je geliefden past, kiezen. In de vorm van een golftas of een trein, het kan allemaal op maat gemaakt worden. © blg

ACTIES BIJ CARREFOUR

Door vakbondsacties bleven zes hypermarkten van Carrefour zaterdag gesloten. Minister van Werk Joëlle Milquet (CDH) heeft ondertussen een sociaal bemiddelaar aangesteld en onderzoekt een hervorming van de arbeidsvoorwaarden in de hele distributiesector. © blg